

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 325.

83de Møde.

Lørdagen den 25de Mai.

(Fortf.)

Boisen: Naar jeg, som Medlem af Udvalget, er kommen til Afvigelse i et ikke uvæsentligt Punkt fra de øvrige Medlemmer i Udvalget, da har det sin Grund i den Uvillie, hvormed jeg i det Hele taget betragter Pensionsvæsenet, som jeg ikke kan Andet end i Almindelighed betragte som fordærveligt baade for Staten og for Embedsstanden. At det er fordærveligt for Staten, derom troer jeg, at de fremlagte Pensionslister fore et meget stærkere Beviis, end jeg vilde være istand til. Men, hvad Embedsstanden angaaer, saa har man i Almindelighed troet, og det forekommer mig, som om den ærede Ordfører ogsaa nærede den Anskuelse, at det maatte anses for et Gode, som er faldet i Embedsstandens Lod, at den har, om ikke store, saa dog visse Levebrød. Og vist er det ogsaa, at Udsigten til disse visse Levebrød med Pension ikke blot til Embedsmandens Død, men ogsaa efter hans Død — at Udsigten til disse visse Levebrød har fristet mange Mennesker, saaledes som det jo er bekendt nok, at mangen en Fader, som havde en Søn, der havde Talent for Kunst, Musik, Handel eller deslige, og som derfor ønskede at lægge sig efter dette, ofte nok har givet det Svar, at, naar han først havde taget f. Ex. theologisk Attestats, saa kunde han altid blive hvad han vilde sidenest. Folgen deraf blev, at Sønnen ikke blev en dygtig Kunstner, Musiker eller Handelsmand, men han blev, hvad jeg anseer for det daarligste af Alt, en slet Præst. Saaledes have overhovedet Præstekaldene været anseete for at være fortrinnsviis visse Levebrød, og en theologisk Kandidat med bedste Charakter ansaaes for den solideste Person. Men jeg er tillige vis paa, at netop denne Betragtning af Præstekaldene

som de visse Levebrød har ingenlunde udøvet nogen gavnlig Indflydelse paa Præstekaldenes Besættelse. Jeg troer tillige, at de visse Levebrød med Pension ogsaa have udøvet en skadelig Indflydelse paa Embedsstandens hele Dannelsesmaade, fordi man er gaaet ud fra, at, naar man kun blev nogenlunde dygtig til at varetage det, som det visse Levebrød nødvendigtvis udkrævede, behøvede man ikke at lægge sig efter nogen Dygtighed i andre Livsforhold. Det har jo ogsaa vist sig, at, naar en Embedsmand skulde pensioneres, og, naar man har villet nedsætte hans Pension noget paa Grund af, at han fik Tiden til sit eget Brug, saa har man dog ikke kunnet tage dette Hensyn, fordi Embedsmanden udenfor den Gjerning, det visse Levebrød medførte, ikke ansaaes at kunne have nogen Brug for Tiden. Jeg troer nu ogsaa, at de visse Levebrød og navnlig Pensionerne have haft en skadelig Indflydelse derved, at de have gjort Embedsstanden ufølgelig og have bidraget til, at Embedsstanden er bleven betragtet ilde af det øvrige Folk (Net!). Man har vistnok paa mange Maader søgt at overbevise de Folk, som ere udenfor de visse Levebrød og udenfor Pensionen, man har søgt at overbevise dem om, at Embedsmanden jo gjorde Staten en ganske anden væsentlig Tjeneste end Andre, og at hans Dannelses dertil udkrævede en ganske anden Døpfrelse af Tid og Kraft i Statens Tjeneste, og at han, naar han ikke længere kunde arbejde, var meget ilde faren. Men jeg troer tillige, at man har haft meget ondt ved at overbevise Folk udenfor de visse Levebrød om dette, eftersom de ogsaa mene, at have gjort Statens Tjeneste og Gavn, at have opoffret deres Kræfter til Statens Brug, og føle, at de ogsaa ere ilde farne, naar de ikke længere kunne arbejde selv. Saaledes troer jeg, at det har bidraget til, at Embedsstanden er blevet ufølgelig, skjøndt jeg veed